

Mødet med den virkelige verden...

v/ Povl Tiedemann, Uddannelseschef, Civiløkonomerne.

Mandag den 7. november 2005 var en mærkedag for universitetsverdenen, hvor det klart blev fastslået, at når man leverer en vare til en kunde, må man være forberedt på, at kunden stiller krav om at modtage den forventede kvalitet, også når kunderne er kinesiske studerende og leverandøren er Roskilde Universitetscenter (RUC).

De kinesiske studerende føler tydeligvis, og giver heldigvis også udtryk for, at de ikke får "value for money" hos RUC.

Hvad der konkret ligger bag denne udvikling, fortaber sig i tågerne omkring forventningsafstemningen mellem de studerende og RUC. I sidste ende må det antages, at ansvaret ligger hos RUC, som har været ude at foretage salgsarbejdet og dermed afgivet løfter om at levere en uddannelseskvalitet, der allerede en måned efter studiestart viser sig ikke at stå mål med salgspræsentationen.

Et klart brud på de grundlæggende overlevelsesregler i forretningsverdenen, men også en god dokumentation for hvorledes den direkte betalingskontakt mellem studerende og universitet skaber klare gensidige forpligtelser og forventninger.

Det er selvfølgelig beklageligt, at RUC på denne måde kommer til at eksponere en udvikling, som er kommet noget hurtigere end først antaget i forbindelse med universitetslovens justeringer fra december 2004, hvorefter der kræves fuld betaling for studerende fra ikke EU/EØS lande – dog først med virkning pr. 1. januar 2006.

Kravet om "value for money" fra de nye typer af udenlandske studerende (kunderne i butikken), der søger til Danmark, må naturligt også medføre en tilsvarende kvalitetsfokusering fra institutionernes side (leverandørerne), som grundlæggende bør tolkes som en kærkommen positiv udvikling.

Universiteterne må erkende, at de i større eller mindre grad er nye aktører på det dynamiske verdensmarked, og at de først og fremmest må følge spillereglerne for handel ogandel – herunder sikre, at der ikke opstår misforståelser omkring kunde- / leverandørforventningerne.

Umiddelbart er det muligt at gøre noget ved sagen gennem 3 indsatsfelter:

A)

Kvaliteten af forskning og undervisning skal kunne dokumenteres at ligge på det høje niveau som trods alt er tilfældet for de danske universiteter – samtidig med at der sikres en fastholdelse heraf. Det kræver en kvalitetsudvikling, -sikring og –synliggørelse, som den eksempelvis gennemføres i handelshøjskolesektoren, hvor EQUIS (European Quality Improvement System) og tilsvarende kvalitetssikringssystemer skaber sikkerhed for både den løbende faglige udvikling, kvaliteten heraf, samt også strukturen generelt på institutionerne. Check: **EQUIS presentation** for nærmere intro.

B)

Man kan lade sig inspirere af studie- og institutionsstrukturen i handelshøjskolesektoren, hvor der er tradition for at holde noget strammere på formkravene end på de klassiske universiteter. Denne faktor kan være interessant at bide mærke i, når udenlandske studerende skal i samspil med de danske studietraditioner.

C)

Når man søger ud på det åbne verdensmarked, må man også være forberedt på de medfølgende betingelser og på, at det tager tid at lære at agere optimalt. Igen et felt hvor handelshøjskolesektoren har været aktiv et pænt stykke tid, 11-12 år nærmere betegnet, i forbindelse med udbudet af MBA-uddannelserne. Det har ikke altid været en dans på roser, men efterhånden har man fået sig vel etableret – ikke mindst gennem en behård og synliggjort kvalitetsjustits samt tilpasning til kundernes høje krav.

Tilbage til de studerendes direkte betalingsengagement:

Med udgangspunkt i den ældgamle regel om, at ”den, der betaler musikken, bestemmer melodien” bør vi hurtigst muligt tage pejling efter de kinesiske studerendes reaktion og indrette vor studiefinansieringsmodel, så pengene personligt følger de studerende. Dermed skifter kvalitetskravene til universiteterne og handelshøjskolerne helt naturligt bort fra Videnskabsministeriet og over til de direkte interessenter – de studerende, som vil være effektive medspillere i kombination med et internationalt orienteret kvalitetssikringssystem.

Vi kan fortsat beholde den grundlæggende offentlige finansiering, blot skifter cash flow’et karakter bort fra de blokvist taxameterberegnedede overførsler fra Statskassen til institutionerne over til en individuel studentorienteret model.

Dette medfører samtidig en længe savnet mulighed for, at de studerende frit kan anvende deres uddannelsesfinansiering efter eget valg på tværs af institutionernes uddannelsesudbud – også internationalt. Dette behov er bl.a. underbygget af Civiløkonomerne i et udvalgsarbejde under ledelse af professor Steen Hildebrandt fra Handelshøjskolen i Århus.

Det kommer til at gå endda meget stærkt:

WTO-forhandlingerne udvikler sig i et rask tempo, og de forestående Hong Kong forhandlinger må forventes at sætte yderligere gang i processerne. Dermed rykker effekterne af GATS (General Agreement on Trade in Services) også tættere på, med krav om at uddannelse bliver klassificeret på lige fod med øvrige serviceydelser – og med betaling herfor.....

Check **General Agreement on Trade and Services** for nærmere intro.

Så, med rettidig omhu og en smule traditionel dansk fremsynethed, vil vi kunne slå flere fluer med ét smæk:

- Komme på omgangshøjde med GATS og dermed udviklingen omkring os.
- Få indført direkte personlig studentorienteret finansiering af uddannelserne.
- Få etableret et effektivt kvalitetssikringssystem for universiteterne.
- Få en styrket position på det internationale uddannelsesmarked.
- Og dermed udnytte en af vore kærnekompetencer, nemlig levering af højkvalitetsuddannelser.

.....således vil en umiddelbar flovmand fra mødet med den virkelige verden – og Kina – kunne vendes til noget konstruktivt.....

Handelshøjskoler og universiteter på vej mod det åbne verdensmarked.

v/ Povl Tiedemann, Uddannelseschef, Civiløkonomerne

Med universitetslovens justeringer fra december 2004 er der taget et interessant, og på længere sigt afgørende skridt, på vejen mod et øget internationalisering på forsknings- og uddannelsesområdet.

Den aktuelle udvikling omkring universitetslovgivningen har med udgangspunkt i åbningen for egenbetaling for visse udenlandske studerende til også at omfatte bachelor- og kandidatområdet, taget et principielt skridt mod at åbne for en generel liberalisering. Der er hermed åbnet for et generel internationalt uddannelsesmarked uden om de snævre gensidige studenterudvekslingsaftaler mellem danske og udenlandske universitetsinstitutioner, hen over hele deres uddannelsesudbud.

Der vil således fremover ikke kun blive tale om at basere den internationale uddannelsesudvikling på bilaterale udvekslingsophold, typisk af et halvt års varighed og gratis for den enkelte studerende. Der vil i stigende grad blive tale om hele afsluttede uddannelsesforløb i lighed med MBA forløbene, baseret på de studerendes frie valg og egen betaling. Heri ligger der et banebrydende sæt af nye internationale og nationale muligheder og konsekvenser.

Ud fra kravet om "value-for-money" kan der samtidig forventes et kvalitetsløft blandt de nye typer af studerende (kunderne i butikken), der søger til Danmark under de nye lovregler, som naturligt også må bevirke en tilsvarende kvalitetsfokusering fra institutionernes side (leverandørerne).

På længere sigt kan indførelsen af egenbetalingsmodellen for udenlandske studerende også åbne for en generel liberalisering af den danske uddannelsesfinansiering således at uddannelsesmidlerne (taxametersatserne) konkret følger den enkelte studerende. Det bliver især nødvendigt når danske studerende skal have mulighed for mod betaling frit at kunne vælge mellem både nationale og internationale uddannelser i et åbent marked, i lighed med de udenlandske studerende der fremover har adgang til det fulde sortiment på de danske universitetsinstitutioner, ligeledes mod betaling.

Vi ser hermed konturerne af en udvikling, som Civiløkonomerne netop har underbygget i et udvalgsarbejde under ledelse af Professor Steen Hildebrandt fra Handelshøjskolen i Århus. Det er nødvendigt at skabe nye og udvidede rammer for danske studerendes deltagelse på det åbne globale uddannelsesmarked for at vi kan være med i den fremtidige udvikling.

Umiddelbart er der dog et par slanger i paradiset:

1) Størrelsen på vore uddannelsesmidler (taxametersatser) på DKK ca. 30.000 pr år for eksempelvis erhvervsøkonomi, jura, etc. og dermed vore studerendes internationale betalingsevne skal vurderes i forhold til uddannelsesafgifterne på institutioner af mindst samme standard som vore egne. Et niveau fra DKK 30.000 – 50.000 til DKK 130.000 – 200.000 pr. år er ikke urealistisk i europæisk sammenhæng. På amerikanske universiteter ligger satserne på mindst DKK 180.000 – 210.000 pr. år. Hertil kommer udgifter til bøger og ophold. Finansieringen heraf skal vurderes i forhold til de senere indtægts- og beskatningsforudsætninger i forbindelse med en karriere i Danmark eller i udlandet...

2) Danske universitetsinstitutioner vil i forbindelse med tilpasningen til markedsforholdene i varierende omfang stå over for en række ændringsprocesser, som eksempelvis oplevet i forbindelse med de seneste års privatiseringer af offentlige virksomheder (postvæsenet). På kort sigt vil der kunne opleves isolerede eksempler på faldende studentersøgning, som de pågældende institutioner skal arbejde sig ud af.

Uddannelsesmonopolet på vej mod afvikling.

De generelle liberaliseringstendenser, som eksempelvis set på trafik-, kommunikations- og energiområdet, vil før eller siden slå igennem også på uddannelsesområdet. Det gælder om at tage udfordringerne op snarest muligt da det traditionelle statslige uddannelsesmonopol vil komme under pres. De bestående danske universitetsinstitutioner må fremover forventes at blive suppleret af både danske og udenlandske udbydere af tilsvarende uddannelser. Til gengæld vil det også fremover blive muligt for de danske universitetsinstitutioner at gøre sig gældende på det hastigt voksende internationale uddannelsesmarked.

I denne sammenhæng er det nødvendigt at være opmærksom på det internationale GATS* samarbejde, hvor netop de traditionelle statsligt/offentligt styrede uddannelsesmodeller er undtaget. Dermed er de desværre også isoleret fra de dynamiske markeds kræfter der udvikler sig globalt. GATS problematikken er en ganske væsentlig detalje som regeringen og ikke mindst videnskabsministeren opfordres til at engagere sig i på nationalt og på internationalt plan. Det bør sikres at Danmark deltager i udviklingen af de kommende individuelle brugerbaserede finansieringsordninger – vort fleksible universitetsfinansieringssystem nyder i forvejen stor international respekt, så vi kommer ikke tomhændede til forhandlingsbordet på dette felt.

* General Agreement on Tariffs and Services
under World Trade Organisation (WTO) samarbejdet
som er en videreførelse af det tidligere GATT initiativ.